

ANTHONY RICHES

RÍMANÉ

Centurio Marcus dostává rozkaz k pochodu do drancované Gallie

VE ZNAMENÍ ŠTÍRA

Římané

Ve znamení štíra

Vyšlo také v tištěné verzi

Anthony Riches

Římané – Ve znamení štíra– e-kniha

Copyright © BB/art s. r. o., 2021

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ŘÍMANÉ

VE ZNAMENÍ ŠTÍRA

ŘÍMANÉ VE ZNAMENÍ ŠTÍRA

ANTHONY
RICHES

Přeložil Petr Kovács

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2021

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2019 by Anthony Riches

All rights reserved.

Z anglického originálu *Empire: The Scorpion's Strike*

(First published by Hodder & Stoughton An Hachette UK company
in Great Britain in 2019)

přeložil © 2021 Petr Kovács

Redakce textu: Iva Klinderová

Jazyková korektura: Ludmila Böhmová

Tisk: FINIDR, s.r.o. Český Těšín

První vydání v českém jazyce

ISBN tištěné knihy: 978-80-759-5433-6

ISBN ePUB: 978-80-759-5475-6

ISBN MOBI (Kindle): 978-80-759-5476-3

ISBN PDF: 978-80-759-5477-0

Věnováno Heleně, jako vždy...
... a Vicki Kidneyové za to, že odvedla mnohem víc,
než musela

PODĚKOVÁNÍ

Říci, že práce na této knize byla výzvou, by bylo jen vskutku mírným vyjádřením skutečnosti. Osmnáct měsíců, které jsem strávil psaním své triologie Centurioni, ze mě vysálo opravdu hodně energie. I tak je to ale docela slušný popis batavského povstání, jakkoli se čtenář musí nejprve prokousat poněkud zdlouhavější expozicí, která mu přiblíží jak hrdiny, tak i historické období, v němž se pohybovali. Pokud jste ji ještě nečetli, vřele vám ji doporučuji, neboť jsem opravdu hrdý na to, jak jsem Mariův, Aquilliův, Hramnův, Alcaeův a Egilhardův příběh zakončil. Skutečnost, že konec mého úsilí v podobě této knížky, kterou se, jak doufám, chystáte přečíst, je stejně dobrý jako předcházející díly řady – alespoň tedy z autorského pohledu, a jen vy budete konečnými soudci, jak pravdivé toto moje smělé tvrzení je – nemění nic na tom, že jsme na ni čekali déle, než jsme si asi všichni přáli. Nejspíš to tak dopadnout muselo, po *Centurionech* jsem se opravdu ocitl v útlumu, k čemuž přičtěte i moji běžnou práci, která mě tak baví, i když je každodenní výzvou.

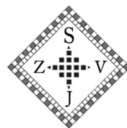
To vše znamená, že moje neskonálá vděčnost a díky musí v prvé řadě zamířit k lidem, s nimiž spolupracuji v nakladatelství Hodder & Stoughton, za jejich nezměrnou trpělivost tváří v tvář ne jednomu, ale hned dvěma velkým zpožděním v doručení textu. Snad ještě nikdy jsem nebyl tak vděčný za trpělivost, kterou se mnou projevovala moje redaktorka Carlyne (a nikdy předtím jsem tuto trpělivost nevnímal tak intenzivně), a poděkovat musím i několika dalším (Madeleine, Kerry, Rosie a Alici), kteří tvoří mazivo otáčející soukolím, na jehož konci je dokončený produkt, a kteří ho pak dostanou ke kritikům a mě postaví před mé čtenáře, abych jim vyprávěl o svých imaginárních postavách. Díky vám.

Speciální dík bych rád věnoval Sharon, která toho o řadě *Římané* ví zřejmě víc než já sám (a vzhledem k tomu, že své vlastní knihy už nikdy nechci číst poté, co je dokončím, je to vsutku užitečná věc). V její skvělé redakční práci jí víc než schopně pomáhali Viv, David a John, moji první zkušební čtenáři.

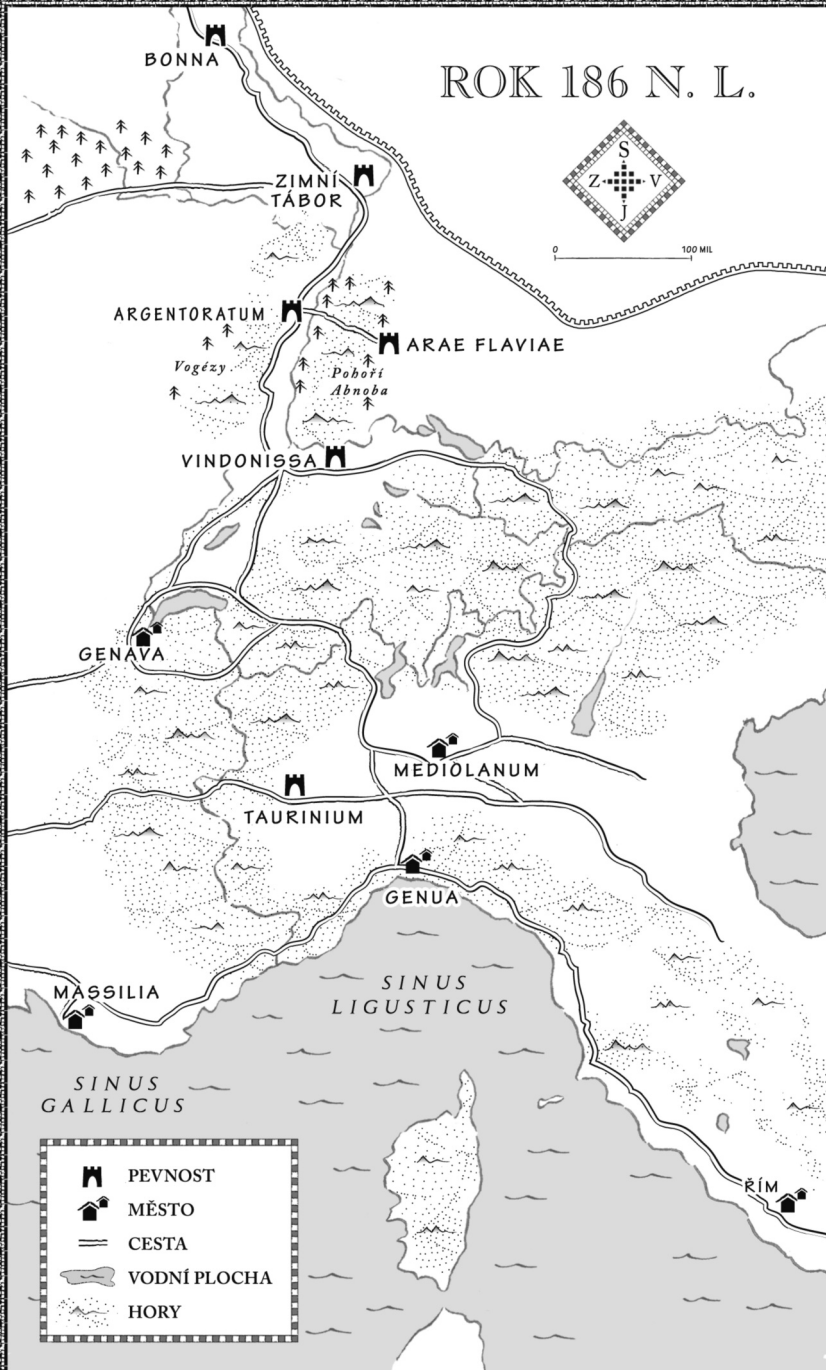
Můj agent Robin je důvodem, že vám mohu své příběhy vůbec předkládat, a já mu budu navždy zavázán za příležitost, kterou přede mnou otevřel.

Největší díky ovšem patří Heleně, mé ženě, která za mnou vždy stála, v dobrém i zlém, dokázala mě povzbudit, uklidnit a nakonec se mnou i oslavit ten kouzelný okamžik, kdy napíšu to nejkrásnější slůvko (když k němu zaslouženě dojdou) – KONEC. Bez tebe bych to nikdy nedokázal.

ROK 186 N. L.

0 100 MIL

PEVNOST

MĚSTO

CESTA

VODNÍ PLOCHA

HORY

Prolog

Barbarská Germánie, duben 180 n. l.

„Tribune!“

Vedoucí jezdec ukazoval rukou před sebe na cestu, po níž výzvědný oddíl ujížděl klusem vpřed, a upozornil své druhy na sloupec kouře olizující horizont. Vyčkával, až k němu dorazí oba důstojníci. Výše postavený z nich, čerstvý třicátník s ostře řezanou bradou a lícními kostmi, měl na sobě tradiční pozlacený pancíř a dlouhý bílý plášť s purpurovým lemem důstojníka pretoriánské gardy. Naklonil se v sedle a zaklel.

„Kurva! Tak tohle jsem určitě vidět nechtěl, i když samozřejmě není zdaleka jisté, že to musí být Maternus.“

Starší z dvojice, centurio, sloužící již déle, než by byl ochoten přiznat, zavrtěl nesouhlasně hlavou.

„Je to on, tribune. Proč jinak by nás posílali, abychom ho přivedli zpátky, kdyby se nebáli, že svým mužům přikáže něco tak neuváženého?“

Vyšší důstojník s vážným výrazem v obličeji přikývl.

„V tom případě toho blázna musíme umravnit dřív, než udělá nějakou pořádnou hloupost a ohrozí tak probíhající jednání.“

Když se přiblížili ke zdroji kouře, bylo stále patrnější, že před sebou mají hořící osadu. Obvykle uspořádaný shluk stavení obklopovala dřevěná palisáda. Osada sama byla s ohledem na nejlepší možnou obranu vystavěna na vyvýšeném místě nedaleko úzké řeky a ze všech stran ji obklopovala čerstvě zoraná pole. Vesnice uvnitř kruhové hradby již byla prakticky zničená. Požáru, založenému přibližně před hodinou, padlo za oběť několik desítek domů, ale osud, který stihl jejich obyvatele, pochopili te-

prve v okamžiku, kdy projeli vyvrácenou branou. Tribun zvedl ruku a vydal signál k zastavení, zatímco nevěřicně zíral na obraz zkázy rozprostírající se všude kolem.

„Bohové podsvětí, co jste to tady vy *pitomí* blázni udělali?“

Vojáci rozptýlení mezi kouřícími zbytky ještě nedávno živoucí komunity se unavenými pohledy obrátili na nově příchozí a znechuceně se dívali, jak jejich nejvyšší velitel kroučí nechápavě hlavou. Příjezd průzkumného oddílu je vyrušil uprostřed tradičního pobitevního rituálu, který se stal již běžnou součástí dlouhé a nelítostné války s germánskými kmeny. Vojáci z těl obětí masakru odřezávali krvavé trofeje nebo se pokoušeli z hořících trosk vyhrabat ukryté cennosti. Veliteli věnovali jen krátký pohled a pokračovali ve své činnosti. Tribun překvapeně zíral, jak jsou svým úkolem pohlceni, načež otevřel ústa, aby vyšťekl rozkaz, ale zase je zavřel, když k němu dolehl vzdálený křik hromadného znásilňování, který narušil mrtvolné ticho kolem. Se vzrůstajícím vztekem seskočil z koně a s nevěřicným výrazem v obličeji zamířil hlouběji mezi trosky.

„Kde máte centuriona? Kde je Maternus?“ Důstojník, který ještě stále nedokázal vstřebat, co se kolem odehrálo, upřel pohled na muže s tlustou dřevěnou holí s železem pobitými konci v ruce. Muž měl v obličeji výraz, který se až nápadně podobal opovržení. „*Ty!* Optione! Kde je tvůj důstojník? A prokazuj mi kurva náležitou úctu, nebo tě nechám zbičovat, až ti budou ze zad odpadávat kusy masa, a pak tě tady nechám v krvi chčípnout.“

Poddůstojník se nepatrně narovnal a ukázal ke vzdálenému konci vesnice, kde bezpochyby probíhalo znásilňování zajatých žen.

Tribun stroze přikývl, otočil se ke zbytku svých mužů a kývl na trubače. Ten seděl v sedle hned vedle svého prošedivělého prvního centuriona a snažil se ignorovat nervózní výraz svých nadřízených.

„Zatrub svolávací signál! A tak hlasitě, až z toho budou pukat zdi!“

Nad poničenými budovami a nehybnými těly se rozezvučela série teskně působících tónů, a jen co dozněla, tribun zakřičel rozkaz určený všem vojákům pobíhajícím v troskách vypálené vesnice.

„Okamžitě se všichni seřaďte do svých formací, vy jedni svinští zmetci! A zkuste aspoň předstírat, že jste pořád ti, za které jste považováni. Moc času už vám na to nezbyvá!“

Jeho první centurio seskočil z koně a přidal se k němu. „Jestli ti mohu něco doporučit, tribune,“ pronesl tiše, zatímco sledoval jak se muži, pro které byli posláni, neochotně stavějí do neuspořádané vojenské formace.

„Doporučit co, centurione?“ vyštěkl vyšší důstojník.

Starší z mužů se významně podíval na vojáky, kteří se stali příčinou zloby jeho nadřízeného důstojníka.

„Tihle vojáci jsou k smrti unavení, tribune. Sáhli si doslova na dno. Už přes dva roky tady bojujeme s Kvády. Porazili jsme je v každé bitvě, v níž se nám postavili, ale místo toho, aby nás jako každý civilizovaný nepřítel požádali o mír, ztratili se v těch svých nekonečných pustinách, odkud na nás nepřestávají ze zálohy útočit. Jen tahle centurie přišla o pětadvacet mužů, a pouze polovina z nich jde na účet regulérní bitvy.“

Mladší muž zavrtěl hlavou.

„Všichni jsme kvůli jejich nájezdům ztratili přátele, centurione. To ale není ani nejmenší omluva pro neposlušnost. Takovouto nekázeň je možné potrestat pouze –“

„Tribune! Tak ses konečně rozhodl, že se k nám přidáš?“

Po hlavní ulici se k nim blížil urostlý důstojník s příčným chocholem na přílbě. Jeho ironický úsměv naznačoval, jaké pocity v něm zřejmá zloba jeho velitele vyvolává. Na první pohled působil stejně unaveně jako jeho muži, ale oči měl bystré a bylo poznat, že pečlivě zvažuje situaci, v níž se ocitl. Tribun ze sebe setřásl ruku, kterou mu první centurio položil na rameno, a se zaťatými pěsti vyrazil muži v ústrety, na tváři výraz nekontrolovatelného hněvu.

„Centurione Materne, co si, *kurva*, myslíš, že tady děláš?“

Oba muži stáli tváří v tvář, ale jestli si tribun myslel, že jeho nacvičený výstup nadřazené a nekompromisní autority přinutí provinilého centuriona stáhnout ocas, velice se mýlil.

„Co si myslím, že dělám, tribune? Myslím, že tady plním rozkazy našeho milovaného imperátora Marka Aurelia. Ten nám rozkázal pronásledovat a pacifikovat Kvády a já jeho rozkazy svědomitě a pečlivě vykonávám. Zrovna jsem zpacifikoval tohle hnízdo proradných zmijů a to tak dobře, že už nám nebude nikdy hrozit, že by nám některý z těch jejich takzvaných *válečníků* vrazil pod rouškou tmy dýku do zad nebo vystřelil

šíp po některém z našich.“ Na okamžik se odmlčel, načež znovu navázal a svá slova téměř plival. „Rozkazy. Splněny.“

Jeho nadřízený zakroutil nevěřičně hlavou.

„Ty jeden magore! Marcus Aurelius je *mrtvý*, a ty to dobře víš! Impériu nyní vládne jeho syn Commodus a ten rozkázal držet pozice a vyčkat na uzavření mírové smlouvy, díky níž budeme všichni ještě před saturnáliemi doma. Což znamená, že tohle tady –“ tribun vztekle ukázal nataženou rukou kolem sebe na jatka, která zde centurionovi muži rozpoutali – „je do nebe volající provokace! Není tedy divu, že mě prefekt vyslal, abych tě přivedl zpátky a zabránil ti v tom řádění pokračovat! Toto flagrantní porušení přímých rozkazů samotného císaře může skončit jedním jediným způsobem!“

Druhý muž se ušklíbl.

„A tím je podle tebe co? Degradují mě na vojína? Zbičují? Udělají ze mě odstrašující příklad pro všechny, kteří by v sobě snad ukrývali touhu pomstít se těm parchantům, co nám ze zálohy pobili tolik dobrých mužů, aniž jim přitom dali sebemenší šanci se bránit?“

První centurio se naklonil ke svému nadřízenému důstojníkovi a šeptal mu něco určeného očividně pouze pro jeho uši. Jedinou reakcí byl krátký, štěkávkový smích.

„Cože? Že bych mohl alespoň pro tentokrát prokázat slitování a zamhouřit oči? To myslíš *vážně*, první centurione?“ Tribun rozpřáhl v údivu ruce a kroutil hlavou. „Tenhle šílenec neuposlechl rozkaz vydaný samotným císařem a vedl své muže k hromadnému vraždění, loupení a znásilňování. Jeho činy mohou naprosto zásadně podkopat úspěch mírových jednání, které císař právě teď, co tu stojíme, vede. A jestli k tomu skutečně dojde, koho podle tebe Commodus exemplárně potrestá za to, že se z téhle nekonečné války nedokáže vyvázat a nebude se moci vrátit do Říma? *Mě!*“ Otočil se opět k Maternovi a z posledních sil držel svůj hněv pod kontrolou. „Já budu ten, na koho plnou vahou dopadne tíha císařovy zloby, centurione. Ne *ty*, takže svůj trest chápej jako moji pomstu za osud, který mě již v blízké budoucnosti stihne.“

První centurio se pokusil znovu promluvit a nejistě si přitom prohlížel

zatvrzele vyhlížející tváře vojáků, kteří je obklopovali, ale než stačil otevřít ústa, slova se opět chopil vzpurný centurio.

„Takže se bojiš o svou kariéru, tribune? *To* je, oč tu běží? Nejde ti o vraždění nevinných civilistů, ale čistě o to, že tady chćijeme na tvý krásný sny o tom, jak stoupáš vzhůru, až se jednoho dne staneš prefektem celé pretoriánské gardy?“ Maternus se otočil a mávl rukou k mužům za sebou. Jeho zasmušilý výraz vystřídala pokřivená maska rozhořčení. „To ti ale dlužíme upřímnou omluvu, tohle je pochopitelně pouze naše chyba, tribune. Tak nějak jsme se domnívali, že tohle, co tady bojujeme, je opravdová válka. Nebylo dne, abychom na našich výpravách nenarazili na naše kamarády pretoriány, ležící s podřezanými krky někde v příkopu, kam je pohodili tihle“ – Maternus mávl rukou k roztroušeným mrtvolám vesničanů – „a logicky jsme usoudili, že tady bojujeme na život a na smrt a že je to boj hnusný, špinavý a bez slitování. Teprve nyní vidím, že ve skutečnosti jsme tu jenom proto, abys tu měl, *tribune*, svou hezkou válčičku a dosáhl s její pomocí naplnění *svých* ambicí. A když potom ta žalostná karikatura dědice císařského trůnu usoudila, že by byla raději v Římě, než aby pokračovala ve šlépějích svého velkého otce, i když tím zradila věrnost tisíců mužů, kteří tady za impérium padli, měli jsme se usmát a odpustit těm divochům, že tu vraždili a mučili naše bratry? A to všechno jenom proto, aby ses ty mohl stát poslušným mazlíčkem, který vyskočí císaři na klín!“

Tribun prudkým pohybem tasil dýku a plný zuřivosti se přes ni díval na muže před sebou.

„Tohle je tvůj rozsudek smrti! Tvé tělo tady pak ponecháme vranám!“

Vyrazil proti centurionovi a jeho úmysl ho zabít byl více než jasný. Než mu ale stačil ublížit, zjistil, že mu zápěstí s dýkou svírá zničující stisk. Zvedl druhou ruku, aby svou zbraň vyprostil, ale i ta již uvízla ve stejně drtivém sevření. Oba muži se na sebe dívali přes minimální prostor, který je do sebe odděloval. Maternus se ani nepokusil zmocnit se tribunovy dýky, ale stejně tak tribunovi neumožnil, aby se mohl pohnout z pozice, v níž ho uvěznil. Pobaveně potřásl hlavou a držel ruce svého nadřízeného důstojníka v bezpečné vzdálenosti od sebe. Pak ztišil hlas a tónem, který mohl naznačovat jeho opožděnou snahu o smír, k němu promluvil.

„Ten požár můžeme ještě pořád uhasit, tribune. Když dáš pryč tu dýku, můžeme si –“

„*Nikdy!*“ zavrtěl nejvyšší důstojník hlavou a vyšťekl rozkaz svému prvnímu centurionovi. „Postarej se, ať ze mě dá ty pracky pryč, první centurione!“

Starší muž sáhl po meči a ztuhl, když zjistil, že na něj míří hroty dobřého tuctu kopí a že o úmyslech mužů, kteří je drží v ruce, nemusí dle jejich pohledů ani na okamžik pochybovat.

„To byla moudrá volba, Julie,“ pochválil ho Maternus. „Pokud by tvá čepel opustila pochvu, zjistil bys, jaké to je, když tě prošpikuje celá salva dobrých římských *pil*.“ Maternus se podíval do očí svého nadřízeného důstojníka a jeho pohled byl ve srovnání s běsnícím výrazem velitele ledově klidný. „Poslední šance, tribune. Opravdu tady chceš zemřít?“

Tribun ani na okamžik nepolevil ve svém marném úsilí vyprostit se z železného sevření rukou svého protivníka. Tvář měl přitom zkřivenou záští i námahou.

„Tohle je *konec* tvé kariéry, Materne! Od tohoto okamžiku už nebudeš ničím jiným než psancem. Na tvou hlavu bude vypsaná taková odměna, že po tobě půjdou barbaři i civilizovaní Římané bez rozdílu. Budou tě štvát, a nakonec tě dostihnou!“ Plivl centurionovi do obličejce. „Plivu na tebe! Řím na tebe plive! Zemřeš jako zvíře a s tebou i všichni, kteří se této zrady zúčastní, protože nejste nic jiného než zvířata!“

Maternus se na něj ještě chvíli mlčky díval a slina mu stékala po tváři.

„Jak myslíš. Rozhodl ses a já nemám jinou možnost, než svůj čin dokonat do samého konce.“

Jeho bicepsy se napnuly, šlachy na předloktích vystoupily úsilím, s nímž zatlačil tribunovi ruku s dýkou dolů a pak ji otočil tak, že její hrot směřoval vzhůru a byl jen pár palců od jeho hrdla. Tribun se trásl námahou, s níž se snažil zadržet nezadržitelný tlak ruky silnějšího muže, a s tváří bílou hrůzou se díval, jak se k němu jeho dýka pomalu, ale nezadržitelně blíží. Když mu konečně došla beznadějnost postavení, v němž se ocitl, vypravil ze sebe sevřeným hrdlem.

„Nedělej to! Moje rodina...“

Druhý muž se usmál a přitlačením na nůž si ověřil svou převahu. Tribun ho s vypětím všech sil dokázal pouze zpomalit.

„Tvoje rodina bude zděšena, že jsi zemřel na samotném konci války, hanebně zavražděn mužem, který již neměl jinou možnost a jehož věrnost Římu jsi chtěl odměnit smrtí a ztrátou cti tak, že jsi ho k jeho činu sám dohnal?“ Znovu zatlačil na ruku s dýkou směrem vzhůru. „Tvoje rodina se bude ptát, co tě to posedlo, žeš vyprovokoval muže, pro kterého už smrt není žádnou hrozbou?“ Maternus se znovu opřel do ruky s dýkou a její hrot se již téměř dotýkal měkké části tribunovy brady. „Ne, tribune, tvoje rodina se dozví pouze toto...“ S hlubokým vydechnutím se vši silou opřel do dýky a nezadržitelně ji vrazil tribunovi zespodu do hlavy, a nepolevil v tlaku, dokud mu z brady netrčela pouze rukojeť. „Dozví se jenom to, že tvé tělo našli mrtvé a že tě zabila tvoje vlastní dýka. Tu hanbu z tebe už nikdo nesmyje.“

Umírající muž zavrával dozadu, dusil se vlastní krví a pak, s očima v sloup, se zvrátil na svého prvního centuriona.

„Ty... tys ho *zabil*? Zabils vlastního tribuna!“

Maternus se údivu prvního centuriona unaveně usmál a s tázavým pohledem tasil meč.

„Sám jsi přece viděl, že mi nedal na výběr. Ale ty ses mu v tom snažil zabránit, a tví muži nejsou o nic víc vinni než moji vlastní. Nenosím v sobě touhu prolévat nevinnou krev svých bratrů ze strážních oddílů.“

Druhý muž zakroutil zatvrzele hlavou.

„Když se teď vrátím k prefektovi s historkou, že jsem tě nedokázal zastavit, nechá mě zbičovat k smrti. Jsou i lepší způsoby smrti.“

„Chápu.“ Vzbouřený důstojník pokýval smutně hlavou, vyrazil mečem vpřed a zabodl jeho špičku do hrdla vyššího důstojníka. První centurio se zhroutil k zemi, kde se ještě chvíli v dusivém chropění zmítal v prachu, zatímco se pod ním rychle tvořila kaluž krve. Maternus se bez pohnutí díval na umírajícího muže, otřel si meč a zastrčil ho zpátky do pochvy. „Kéž na tebe tví předkové již čekají na druhém břehu se džbánem dobrého vína. Postarám se, abys měl minci pro převozníka.“

Otočil se na svého optiona.

„A ten zbytek? Jsou stejně tak oběti téhle války jako my.“ Předstoupil před zbytek jezdců a zvedl své zakrvavené ruce tak, aby na ně viděli. „Můžete odjet, bratři, a jediné, co po vás žádám, je, abyste prefektovi preto-

riánské gardy předali můj vzkaz! Vyříd'te mu, že tu krev na mých rukou zavinil i on sám! Měl pro nás poslat někoho lepšího. Pak by všechno možná dopadlo jinak. Místo toho ze mě tato jeho loutka učinila psance a se mnou i ty z mých mužů, kteří se ke mně přidají! Víme, že ode dneška se nad námi vznáší přízrak smrti, ale dejte mu jasně na vědomí, že stejné hrozbě bude nyní čelit i Commodus! Až nazraje čas, až se moje plány naplní, pomstím všechny, kteří tak zbytečně zemřeli ve válce, z níž se tak snaží stáhnout.“ Ukázal k jižnímu horizontu a snížil hlas na úroveň pobavené konverzace. „Dejte se na cestu, bratři, a dávejte pozor na ty zrádné Germány. Potřebuji, abyste se ve zdraví vrátili ke svým kohortám a vyprávěli svůj příběh všem, co vám budou ochotni naslouchat. Řím o mně ještě uslyší.“

Vyčkal, až i poslední z jezdců projede rozbitou branou osady, těla dvou mrtvých důstojníků přivázaná k sedlům koní, a obrátil se na svého optiona.

„Připrav muže na pochod. Musíme vyrazit. Pojedeme na západ, co nej-dál od armády, a budeme se držet v lese. Do dvou dnů budou všechny cesty plné pretoriánů dychtivých odměny, kterou na mě ten kokot prefekt vypíše za to, že jsem mu zabil jeho oblíbeného hošíčka. A já zatím netoužím po tom, aby mi před nastoupenou gardou usekli hlavu. Koneckonců, strávili jsme tu dva roky ve společnosti těch, kteří se setsakramentsky dobře naučili vyhýbat římským jednotkám. Nyní nastal čas, abychom své nabyté znalosti využili ve svůj prospěch, a uvidíme, jak dlouho se nám podaří zůstat naživu. A kdo ví, možná se z nás stanou docela slušní bandité.“

1

Řím, září 186 n. l.

„Předpokládám, že se už nemůžeš dočkat, až se vrátíš k normální vojenské práci, tribune? Myslím teď, co ses přestal plazit v močálech kdesi na konci světa a unášet odtamtud pohledné čarodějky?“ Gaius Rutilius Scaurus se zamračil nad dloubnutím svého prvního centuriona, ale zdržel se případné poznámky. Julius se však nenechal jeho nesouhlasným mlčením zastrašit a místo toho se pobaveně uchichl.

„Já vím. V Germánii zase tolik močálů není – to jsou jenom báchorky těch, kteří tam v životě nebyli a chtějí v nás vzbudit strach a vytvořit dojem, že tamní lidé jsou samí necivilizovaní barbaři. Římané by se tedy měli cítit dobře, že je můžou ztročit a naučit svým hodnotám.“

Svalnatý první centurio se otočil a podíval se na malou skupinku mužů netrpělivě vyčkávajících na cvičišti tranzitních kasáren na rozkaz, který je odešle zpátky k jejich centuriím. Za sebou měli dlouhou cestu ze severního pomezí říše až k branám Říma.

„Tak se na ně podívejme, ať zjistíme, co nám z toho barbarského severu přivezli. Kádire, zdá se mi, že se vás vrací poněkud méně, než kolik vás vyjelo. Předpokládám, že muži, které jsme ztratili, zemřeli se ctí?“

Vysoký, šlachovitý orientálec v šupinové zbroji a s chocholem centuriona předstoupil a zasalutoval, oči zdánlivě upřené kamsi k horizontu.

„Čtyři z mých mužů padli pod germánskými meči, první centurione, a ne pro každého to byla rychlá smrt.“

Jindy měkký tón Chamáťanova hlasu v sobě nesl stopu tvrdosti vyvolanou vzpomínkou na padlé kamarády, která se ještě nestačila plně zhojit.

Centurio kohorty chamátských lučištníků se musel dívat, jak jeho nejbližší přítel umírá vlastní rukou, aby se vyhnul pomstě nepřítele za smrt mnoha z jeho mužů, kterou svými střelami způsobil. Na Husamovu smrt a nepřítomnost si ještě stále nezvykl. „Nemohl jsem po nikom z nich žádat víc, než aby zemřeli pro slávu naší bohyně, kterou uctíváme každický den našeho života. A jsem hrdý na to, že jsem mohl každého z nich nazývat svým přítelem a bratrem.“

Julius kývl na znamení, že chápe oběť, kterou chamátští lučištníci přinesli.

„Děkuji ti, centurione. Sdílím tvou bolest nad padlými kamarády i hrdost, kterou cítíš nad jejich chrabrou smrtí. Obětuji společně s tebou vaší bohyni a požádám ji o mír jejich duším. Dubne?“

Další z důstojníků nakročil o krok vpřed a postavil se do pozoru. Na rameni mu spočívala těžká sekera. Byl stejně svalnatý jako jeho nadřízený důstojník a tvář mu zdobil stejně impozantní plnovous. Na prvního centuriona se díval nehybným, upřeným pohledem.

„Padli tři z mých bratrů bojovníků, dva při útoku brukterské hordy, třetí na následky infekce, která se mu dostala do rány na noze. Měli jsme štěstí, že lodní lékař měl k dispozici mléko z máku, aby mu s jeho pomocí ulehčil cestu na druhý břeh.“ Dubnus se zachmuřil při vzpomínce na dlouhou a trýznivou smrt svého vojáka. „Ale zemřel se sekerou v ruce a jeho bratři stáli kolem, aby mu na cestu do podsvětí dodali sílu. Pancíř mu přitom zdobila krev mnoha nepřátel, které v bitvě pobil. Způsob, kterým každý z nich odešel z tohoto světa, bys jistě schválil.“

Obří první centurio pokýval uctivě hlavou.

„Bylo zřejmé, že za svou výpravu zaplatíte bolestnou cenu.“ Julius přizvedl tázavě obočí a podíval se na svého mohutného centuriona. „I když se mi zdá, že si navzdory všemu i nadále uchovááš svou nakažlivě dobrou náladu. Ještě pořád troubíš každý večer na ten svůj děsivý roh?“

„Ano.“ Velitel centurie průzkumníků a jeden z mála mužů na cvičišti, kteří se Juliovi vyrovnali jak výškou, tak celkovou mohutností postavy, se na svého velícího důstojníka podíval tak, aby staršího muže zaručeně popíchl. „A kdybych na něj před pár týdny nezatroubil tak hlasitě, jak to jen šlo, většina z nás by tu nyní nestála.“

Julius pokrčil rameny.

„Mám takový neodbytný pocit, že téhle historce narostou časem křídla, ale i tak pořád tvrdím, že když troubíš, jako když býk sere. Tak už běž a zkus se ještě trochu pocvičit. A vezmi si s sebou i ty své svalnatý seštrčky. To samý platí i pro tebe, Kádire. Tví lučštníci se už určitě nemůžou dočkat, až se obejmou se svými milci.“ Julius ignoroval jejich rozhořčený odpor a pokračoval dál v prohlídce, zatímco se střelci i sekerníci s pokračujícím reptáním vydali ke svým barákům. Jejich centurioni se při rozchodu uznale pozdravili kývnutím hlavy. „Vidím, že ani na téhle výpravě se ti nepodařilo zbavit se dvou nejméně disciplinovaných vojáků z celé kohorty, tribune.“ Zastavil se před dvojicí mužů, kteří stáli v pozoru a nehybně zírali na kasárenské baráky za jeho zády. „Sanga se tváří ještě prohnanejše než předtím a Saratos víc než kdy jindy připomíná řeznickýho psa. Ztraťte se mi z očí a vraťte se ke Čtvrté centurii. Pokud je mi známo, váš centurio tam již celý natěšený čeká na vaše vzrušující historky. Anebo jsem mu špatně porozuměl a chce vás pořádně proplesknout, aby vám dokázal, jak moc se mu po vás stýskalo. Zkuste odhadnout, co je pravděpodobnější. Rozchod.“

Oba vojáci zasalutovali a zamířili pryč. Sanga dloubl do svého dáckého společníka a nasměroval ho k bráně a městu s jeho milionem příležitostí. Juliova poznámka je ale nenechala na pochybách, co se od nich očekává.

„Vy dva *bezmozci* se budete neprodleně hlásit Othonovi. Už se nemůže dočkat, až se opět ujmete svých poddůstojnických povinností, a pokud se ve svém očekávání zklame, má můj jasný rozkaz nedržet to v sobě a dát vám svým dobře známým způsobem najevo, jak se cítí. A neříkejte, že jsem vás nevaroval!“

Spokojeně se zašklebil, když viděl, jak oba vojáci mění směr a již s mnohem menším nadšením míří k ubikacím své centurie. Před sebou měl nyní další členy oddílu, který z rozkazu císařského komořího Cleandra vyrazil do Germánie na záchranu brukterské vědmy. Jeden z vojáků byl dost starý na to, aby byl dědem toho druhého. Stáli vedle dvojice barbarů, tribunova germánského otroka Arminia a Britana Luga zajatého v bitvě. Arminius byl jednoduše vysoký a svalnatý, zajatý Britan byl ještě o dobrou hlavu vyšší než první centurio. Lugos byl již dávno členem Scaurovy

familie a jeho tělo pokrývala hora svalů nezbytných k tomu, aby s lehkostí mával svým zašpičatělým válečným kladivem, které by většina jeho druhů nedokázala ani zvednout ze země. Zastavil se před mladším ze dvou Tungrů a znechuceně potřásl hlavou při pohledu na druhého vojáka. Starý veterán, který měl již dávno roky na to, aby odešel do výslužby, opětoval jeho pohled a na tváři měl svůj obvyklý, vypočítavý výraz.

„A zde, navzdory nadějím i modlitbám všech gamblerů kohorty, máme našeho Morbana, který se nám vrací, a zdá se, že na sobě nemá ani škrábanec.“ Důkladně si starého orlonoše prohlédl a teprve potom znovu navázal. „A vypadá stejně nechutně jako vždycky. Stačí mi jediný pohled a vidím nejmíň půl tuctu porušení předpisů řádného stavu výstroje a výzbroje. Tak se mi klid z očí, a uprav se, ty jeden klackonoši, než tě nechám vytáhnout před nastoupenou centurií a zmrskat pro výstrahu. A pak si můžeš hezky hrát s kamarády. Spousta z nich už zapomněla, jaké to je, když se jim do váčku dostanou ty tvoje hladový pařáty, a úplně ztratili své přirozený obranný instinkty.“ Julius zavadil letným pohledem o mladého vojáka stojícího vedle starého veterána, nyní o půl hlavy většího, než když ho viděl naposledy, a navzdory komicky vážnému výrazu na chlapcově tváři se musel usmát. „A tohohle mladého býčka si vezmi s sebou. Kdybych ho neviděl stát vedle tebe, málem bych ho nepoznal. Už sis smočil kopí v krvi, Vlčku?“

Morban odpověděl dotčeně za svého svěřence.

„Když nadešel jeho čas, můj vnuk se zachoval tak, jak mu velela jeho krev. Splnil svou povinnost a zabil svého prvního muže, centurione.“

Julius pochvalně přikývl, ale než stačil cokoli dodat, Germán Arminius se naklonil blíž a tichým, ale rozhodným hlasem ho předešel.

„Já v tom chlapci vidím velkou budoucnost. A ty si můžeš být jistý, že ti bude ještě hodně užitečný. Možná víc, než si vůbec umíš představit.“

Julius zvedl překvapeně obočí nad Arminiovou troufalostí a poklepal mu na prsa svou zakroucenou vinnou holí.

„Už teď ale vidím, že tě tribun ještě stále nenaučil rozdíl mezi podřízeným a nadřízeným, že Arminie? Všichni tři máte rozchod...“ Podíval se na obra stojícího netečně vedle nich. „A tohle monstrum si vezměte s sebou. Rád bych si nyní promluvil s vašimi důstojníky bez toho, že by

mi někdo neustále skákal do řeči. Lhostejno, jestli to budeš ty, Lugu, přestárlý orlonoš či germánský otrok. Ten kluk mi o svých čerstvých zkušenostech může vyprávět jindy, ale teď si nejprve musí promluvit dospělí.“

Počkal, až se celá čtveřice vzdálí, a když byli z doslechu, obrátil se na Scaura a čtyři centuriony stojící vedle něj.

„Když přijde na špatné zprávy, slova cestují rychleji než koně. O tom, co se před několika měsíci odehrálo tam na severu, jsme už z velké většiny slyšeli. Víme, že jste se té ženské, pro kterou vás komoří poslal, dokázali zmocnit, ale pak jste ji zase museli výměnou za vlastní život vrátit kmeni, z něhož jste ji unesli.“

Scaurus pokrčil rameny.

„Vždy jsem považoval za moudré brát zvěsti z natolik vzdálených míst, ať už jsou dobré či špatné, s jistou rezervou pro případ, že by si je ten, kdo je zvěstuje, upravil tak, aby lépe vyhovovaly jeho vkusu. A kdopak to byl, kdo vám náš příběh tak rychle odvyprávěl? K těmto informacím neměl nikdo mimo císařský palác přístup.“ Scaurus se tázavě podíval na Julia, ale mohutný centurion mlčky opětoval jeho pohled. Ani na okamžik nepochyboval, že Scaurus na odpověď přijde i bez jeho pomoci. „Cleander?“

„Jeden z jeho propuštěnců. Přišel před několika dny a řekl mi, že jste se právě vrátili do města a že mám připravit obě kohorty na pochod. Zdá se, že náš přítel komoří pro nás má další úkoly.“

Nejmladší ze tří zbývajících centurionů vedle Scaura zavrtěl rozhořčeně hlavou, založil si ruce v bok a zadíval se přes nízké střechy kasárenských baráků na Aventinský pahorek v dáli za nimi.

„Ten člověk nemá slitování! Jak ho mohlo vůbec napadnout, že můžeme po tak dlouhé a náročné výpravě vyrazit hned zase na cestu? Po všem tom, co jsme tam zažili?“

Scaurus se měkce zasmál.

„Nemá slitování? Samozřejmě že nemá. Je to císařský komoří, Vibie Vare. Na bedrech mu spočívá břímě celého impéria a v ruce má pouze omezené síly, které může nasadit proti těm z našich sousedů, kteří si chtějí vyzkoušet, jestli jsme stále stejně silní a ostražití. A naše kohorty pro něj představují spolehlivý prostředek k uhašení jakéhokoli požáru, který mu někdo v zádech zapálí. Toho všeho si je velmi dobře vědom. Patnáct set

těch nejlepších bojovníků v celé zemi, v jejichž čele stojí velitelé připravení splnit bez odmlouvání každý jeho rozkaz. Naše poslušnost je zaručena, protože má v hrsti nejen nás, ale také všechny ty, kteří jsou nám drazí.“

Vyšší z jeho druhů souhlasně přikývl a na jeho štíhlé tváři se zračil pochmurný výraz jako reakce na slova nadřízeného důstojníka, zatímco klouby na ruku mu zbělely silou, s níž svíral jílce svých dvou mečů. Jedním z nich byl dlouhý jezdecký meč, druhý krátký pěchotní gladius s hruškou jílce ve tvaru orla s rozepjatými křídly. Obě zbraně se již dávno staly tradiční součástí jeho výzbroje, a právě vůli nim mu muži tungrských kohort přezdívali „Dvoumečoun“.

„Tohle je stejně neodpuštělné. Měl bych –“

„Vzít svého syna a zmizet?“ Tribun se něžně usmál a zavrtěl hlavou. „Sevření, kterým nás Cleander drží ve své moci, by tím nijak nepolevilo, je to tak, Marku? Jednou zrádci, navždy zrádci, jiné odpovědi bychom se nedočkali. Musíme skákat, jak píská, ať už tu s námi zůstaneš, či nikoli. Už nikdo nás nezabaví cejchu zrady za to, že jsme se tě ujali a zachránili tě před císařskou ‚spravedlností‘ poté, co Commodus nechal zavraždit tvé rodiče. Připomínám ti, že to bylo naše svobodné rozhodnutí, takže se zkus znovu nepropadnout do bahna malomyslnosti a depresí, ve kterém ses před nedávnem málem utopil. Kromě toho, je ti snad jasné, že bys nevydržel ani měsíc. Ne, když po tobě půjdou Cleandrovi agenti a budeš se přitom muset starat o malé dítě. Můžeš se alespoň ujistovat, že takto je tvůj syn v bezpečí, i když ho má pod ochranou muž, který by nás bez váhání vydal všechny katu, pokud by si myslel, že mu nejsme dostatečně věrní. Ne císaři, ne impériu, jen a pouze jemu. Za daných okolností je tou nejlepší reakcí na jeho přání vyskočit a připravit se dřív, než nás o to sám požádá.“

Ukázal rukou k pahorku v dáli.

„Běž a přiveď svého syna, Marku. Budeš mít jen chvíli na to, aby sis s ním mohl hrát, tak neplýtvěj časem a nenaříkej na osud, který nedokážeme změnit. A protože mi rozhodně neunikla skutečnost, že jsi před chvílí použil zájmeno ‚nás‘, ujasněme si jedno, centurione Vare. Tímto tě zprošťuji služby v tungrských kohortách. Doufejme jen, že si tvůj bratranec nauarchos našel čas a poslal tvému otci dopis tak, jak slíbil. S vylíčením tvých chrabrych skutků a zásluh při plnění naší mise.“

Varus se ušklíbl a potřásl pobaveně hlavou.

„Můj otec? Ten mě přivítá stejně jako vždycky, o tom ani na chvíli nepochybuj. Až všechny ženy v domácnosti přestanou ronit slzy nad tím, že jsem se jim vrátil živý a zdravý, vezme si mě stranou a důkladně mi promluví do duše. Pak, na každé hostině, kterou doma uspořádá, mě bude předvádět jako hrdinu dne, jenž impériu prokázal nedocenitelné služby, jak na východě, tak na severu, o kterých samozřejmě není možné s ohledem na jejich povahu mluvit, ale které mi propůjčí aureolu téměř mytického hrdiny.“

„Jinými slovy se vrátíš k životu, ve kterém tě budou pronásledovat davy vdavekchtivých panen i počestných matron toužících po tvém horkém objetí. Člověk může jenom litovat míru oběti, kterou budeš muset přinést, ty jeden bej –“

„Děkuji, Julie.“

Scaurus počkal, až se jeho první centurio odmlčí, a obrátil se k Varovi, jehož přítomnost u svých kohort nikdy nepovažoval za nic jiného než čistě dočasnou záležitost. Jednalo se přece o syna ze senátorského rodu.

„Vrať se domů a zkus si ke svému otci najít cestu. Myslím, že se oba shodneme na tom, že tvé dny po boku pochoduujících Tungřů dospěly ke svému přirozenému konci. Se zkušenostmi, které jsi s námi získal, si jistě brzy získáš jmenování tribunem, a pokud je tvůj otec alespoň z poloviny tak rozumný, jak si myslím, jistě zatahá za ty správné nitky a z tebe se co nevidět stane legát. Přesto ti doporučuji, abys alespoň nějakou dobu strávil mimo dohled císařských zraků. Už jenom proto, že ses dobrovolně rozhodl spojit s muži, kteří se rozhodně netěší císařské přízni.“ Otočil se k Markovi a mávl rukou. „A ty, centurione, máš syna, který potřebuje otce. Takže se oba seberte a ponechte na mně s Juliem, abychom zde připravili naše muže na všechno, co pro nás Cleander zase vymyslel.“

Oba muži zamířili k bráně a Julius se za nimi ještě chvíli díval, načež se s tázavým pohledem v očích obrátil k tribunovi.

„Odjížděl odsud víceméně jako zlomený muž. Vlastně jsem byl zpola jistý, že se vrátíte bez něj, a byl jsem ochotný odříkat poděkování milosrdnému osudu, který ho rychlou smrtí zbavil jeho pozemského utrpení.

A najednou je zpátky a vypadá jako náš starý dobrý Marcus, kterého jsem již nikdy nedoufal spatřit. Co se stalo, že se tak změnil?“

„Co se stalo?“ Scaurus potřásl hlavou. „To kdybych alespoň tušil.“ S grimasou si sáhl na bok. „Při únosu té kněžky jsem se nechal vlastní neopatrností zranit a několik následujících dní jsem visel mezi životem a smrtí a neměl jsem příliš představu o tom, co se kolem mě děje. Vyba-vují se mi lesy a řeky, které se neustále střídaly, a pak ještě nějaká ohavná, zpola zatopená dřevěná cesta přes močál, která se táhla snad doneko-nečna. Trvalo dny, než jsem se doopravdy probral, a náš mladý kolega se mezitím proměnil opět v muže, kterého jsi před chvílí viděl. Ještě pořád to není ten náš starý Marcus Valerius Aquila, ale už to není ten morous a do sebe zahleděný ztracenec, kterého jsme brali s sebou na sever. Zdá se, že našel... nevím, jak to nazvat... *mír*, nebo něco takového.“

Poslední z centurionů – postarší muž s obličejem plným vrásek svědčící o jeho zkušenostech, přesto však jasného pohledu a vzpřímené po-stavy, zavrtěl hlavou.

„Já sice vím, co se stalo, ale nerozumím tomu o nic víc. Ta čarodějnice, kterou jsme měli unést, ho mávnutím ruky uspala a pak ho zase lusknutím prstů probudila. A když se probudil...“ starý centurion pokrčil rameny. „Vidíte sami, že je z něj úplně jiný člověk.“

Julius se díval na svého dávného nepřítele a našpulil rty v předstíraném pohoršení nad nedostatkem úcty, kterou mu jeho podřízený důstojník projevoval.

„Pořád stejně bezstarostný jako vždycky, Cotto? Zabil jsi tam nějakého krále, nebo alespoň někoho s odpovídajícím postavením, koho by sis mohl přidat do své sbírky? Pochybuj, že jeden císař takovému nájem-nému zabijákovi, jako jsi ty, stačí na celý život.“

Starý veterán se na něj nevýrazně usmál.

„Bezstarostný? Jako vždycky? To asi nevíš, že my královrazi máme problém v noci vůbec usnout, jak nás tíží černé svědomí. Ale Germánie, to byla procházka růžovou zahradou, ve srovnání s těmi srandičkami, do kterých nás tenhle tady už zavlekl.“

Kývl hlavou na Scaura, který se na něj usmál.

„Až na to, že to nikdy nejsem já, kdo tě do něčeho zavlече, centurione

Cotto, a není to dokonce ani ten zjevný viník Cleander. Děláš si to sám a moc dobře to víš..." Zvedl ruku a ukázal na Marka, který právě prošel branou kasáren. „A děláš to proto, abys byl neustále nablízku chlapci, kterého jsi již od dětství učil zacházet s mečem, až byl nakonec tak dobrý, že už nebylo nic, co bys ho mohl ještě naučit. Je to tak?“

Starší muž pokrčil rameny.

„Každý potřebuje někoho, aby na něj dával pozor. A kromě toho jsem jeho otci slíbil – to již věděl, že jeho čas se krátí –, že udělám vše, co bude v mých silách, abych ho ochránil. Než mu císař vyvraždil celou rodinu.“

Julius přikývl.

„Jsi pouze jedním z mužů v kohortě, kteří přísahali udržet toho mladého blázna naživu, Cotto. A pokud je již opět alespoň částečně tím, kým býval, budeme mít už brzy všichni plné ruce práce, abychom svůj slib splnili.“ Otočil se na Saura. „Už víš, kam máme vyrazit, tribune?“

„Kam? Ne. Kdy? Podle všeho brzy. Takže navrhuju, abys mi rychle pověděl, jak jsme na tom s přípravami na cestu, abych se mohl konečně vydat do lázní a pořádně si tam napařit a vydrbat tuhle špinavou kůži. Jsem si docela jistý, že než zítra zapadne slunce, budu stát v pozoru před císařským komořím a nebude od věci, když budu předem vědět, co po něm mám požadovat.“

„Jak dlouho budu muset tenhle nesmysl ještě tolerovat, komoři? Přísahám, že ten starý blázen celý obřad záměrně natahuje jenom proto, aby dokázal nějakou svoji vyšinutou pravdu.“

Císařský komoří pokýval uctivě hlavou a snažil se, aby do svého gesta vložil maximum submisivní pokory náležející muži, jenž ovládal životy sto milionů občanů římského impéria, a s nimi i okamžitou budoucnost jeho samotného, která mu pochopitelně ležela na srdci o poznání víc.

„Už to nebude dlouho trvat, Caesare. Polní bratři mají posvátnou povinnost obětovat ještě před západem slunce ve všech svatyních starého města, což znamená, že musí –“

Commodus vyšťekl odpověď vzteklým pološepotem, který byl dobře slyšet po celém chrámu a jehož poslední slova nenechávala nikoho z účastníků obřadu na pochybách o podrážděném stavu myslí nejvyššího vládce.

„Což znamená, komoří, že ty své rituály musí provést především rychle, jinak by se jim mohlo přihodit, že se uprostřed své povinnosti *změní z obětujících na obětované!*“

Ti z osmi velebných kněžských kmetů v důstojných tógách, kterým ještě zbyla troška sluchu, se neklidně ohlédlí na svého devátého císařského kolegu, jehož popudlivá poznámka stran jejich okamžitých osudů jim zavdávala více než opodstatněné důvody k obavám o bezpečnost. Ke své povinnosti byli povoláni poněkud nečekaně včera večer. Jejich zmatek byl pochopitelný, protože svůj každoroční rituál uctění bohyně setby a úrody s požehnáním císařským žním vykonali již před několika měsíci. Celé kněžské kolegium mužů vysokého postavení i bohatství užasle naslouchalo Cleandrovu trpělivému vysvětlování nešťastných následků, které by jistě pocítili, pokud by náhodou odmítli vznešené pozvání přimluvit se u bohyně za svého císaře. Hlavní kněz, strkán ze všech stran muži po svém boku, v okamžení ztratil své povýšené vzezření všemocné patricijské arogance a proměnil se ve vyděšeného, hrůzou zbledlého zpoceného staríka, který urychleně odříkal zbývající řádky prastarého rituálu. Takto odbytá modlitba by jeho kněžské kolegy zcela jistě krajně pobouřila, pokud by je náhodou nesvírala úplně stejná obava, díky níž jim po zádech stékaly čůrky ledového potu. Jakmile byla odříkána posvátná formule, kněz uspěchanými pohyby provedl oběť statného berana a stejně uspěchaně prohlásil znamení za příznivé, i když se na jeho vyvržené orgány ani nepodíval, natož aby si je řádně prohlédl. Všichni přítomní svému císaři požehnali a z celého srdce mu popřáli dlouhý život a sílu. Zaražení kněží stáli a nervózně čekali, bude-li jejich pán s výkonem posvátného rituálu spokojený a jak moc. Císař si dával na čas, dlouho si své zpoceně kolegy upřeně prohlížel a teprve potom se nad nimi slitoval.

„Kéž na vás bohové shlížejí s přízní, bratři! Opět jste jim ukázali, nakolik je my, občané tohoto města, uctíváme! Dokonce i ti z nás, kteří vzešli z jejich lůna...“

Pokradmu se podíval k místnosti vpravo od oltáře a bavit se pohledem do jejich očí plných špatně ukrývaného strachu.

„V tomto případě se ale zdá, že nebude nutné otevírat posvátnou komnatu a vynášet z ní Martův štít a kopí. Ať už na obranu Říma před těmi,

kterí by snad mohli využít sebemenšího náznaku bezbožnosti z naší strany, nebo k potrestání každého, kdo by byl natolik nemoudrý, aby si řádný rituál pletl s přehnaným fanatismem. Bohové, moji milí bratři v poli, nemají přehnanou zbožnost v lásce o nic víc než já. A já to přece musím vědět.“

Kněží přikývli a pokusili se o úsměv – povětšinou prázdný, protože se jeden jako druhý snažili maskovat své skutečné pocity před mužem s absolutní mocí nad jejich bytím či nebytím. Mužem, který je svými posledními slovy se vši vážností vyzval, aby se vyjádřili k otázce jeho rodinného původu. Cleander stál za císařem a pozorně si senátory, jednoho po druhém, prohlížel. Jako vždy věnoval pozornost i tomu nejmenšímu detailu. Před sebou měl nejbohatší muže celého města, kteří byli do prastarého bratrstva přizváni z důvodu, o němž ani jeden z nich nepochyboval. Commodus si teskně povzdychl a odvrátil se od komory, v níž byly ukryty posvátné zbraně, a zvedl ruce tak, aby na ně všichni přítomní viděli.

„Vidím, že nedokážete ocenit oběť, kterou přináším už jen tím, že jsem pominul příležitost chopit se ve jménu velkého Marta jeho kopí. Přidejte si tedy moji trpělivost na svůj seznam a běžte a rozhlašujte na své pouti po chrámech a svatyních, že já, syn Jupiterův, se těším přízni bohů. Já budu mezitím bez umdlení pokračovat ve svém nekončícím poslání ukázat svému lidu, jakým požehnáním pro ně moje přítomnost na zemi je.“

Kněží pokývali hlavami a dávali si záležet, aby mladému vládci prokazovali náležitou úctu. Na tváři se jim přitom zračila nepřehlédnutelná úleva, že mohou jít a žít alespoň jeden další den, o čemž svědčily i kradmé pohledy, které si mezi sebou vyměňovali. Když se císař nachystal k odchodu a jeho pretoriáni již otevřeli vrata chrámu a vpustili dovnitř jasné ranní světlo i hluk davu venku v ulicích, který se shromáždil za hradbou pretoriánských štítů, aby mohl císaře pozdravit, komoří si významně odkašlal.

„Ach, ano.“ Commodus se otočil zpět k mužům bratrstva a omluvně se na ně usmíval. „Málem jsem zapomněl na tu nejdůležitější otázku, kterou jsem s vámi chtěl probrat. Jste všichni nesmírně vážení muži a já jsem se ocitl v situaci, v níž potřebuji vaši pomoc, abych mohl čelit hrozbě, která představuje možné nebezpečí pro celé impérium. Jsem si jistý, že

ti, kteří mají majetky i v Gallii, již vědí, že tam řádí bandita, který si říká Maternus?“

Jeden z mužů předstoupil o krok vpřed a uklonil se.

„To jméno jsem již slyšel, Caesare. Je to nějaký dezertér, který pod svým velením shromáždil zástup dalších zběhů a podobných psanců. Jejich počet stále roste a drancování, jehož se ve jménu údajné křivdy, jíž se jim dostalo a o které zatím nic nevíme, dopouštějí, je stále troufalejší a nenasytnější.“

„To je on,“ přikývl Cleander souhlasně. „Dnes ráno jsem o něm hovořil s císařem a ten zaujímá jednoznačné stanovisko, že je nutné tohoto rebelantského zločince zastavit dříve, než stačí napáchat nějaké větší škody. Ztráta celého města nebo vojenské pevnosti může zpochybnit víru lidu dané provincie v naši vládu. Caesarova trpělivost s nulovým úsilím správců dotčeného území právě vypršela, jakkoli velkorysý náš císař je.“

Commodus rázně přikývl.

„Odebral bych se do Gallie sám, abych tomuto Maternovi dal poslední lekci, na jakou nezapomene, ale nemohu, protože mě moje město a můj lid potřebují zde.“

Cleander pokýval hlavou, že přesně tak tomu je.

„Město tě opravdu potřebuje, není možné, aby ses z něj právě teď vzdálil, Caesare. Musíme ale vyslat vojáky. Alespoň jednu legii.“

Senátoři se podívali na Commoda a konečně jim začínalo svítat. Jejich předchozí úlevu vystřídal rozhořčení, když si uvědomili, co přesně se jim císařský komoří snaží naznačit. Ten nejodvážnější z nich předstoupil znechuceně vpřed. Byl to muž, jenž si za předchozího císaře získal pověst neohroženého a přímočarého velitele. Jeho otevřenost Cleandra již nejednou dovedla k závěru, že si svou až brutální upřímností jednoho dne zcela jistě přivodí předčasnou smrt.

„A legie stojí peníze, jak jsi nám chtěl zcela jistě hned vzápětí zdůraznit.“

„Přesně tak! Jsi tak předvídavý, senátore!“ Komoří se blahosklonně usmíval senátorově chabě zastíranému znechucení. Budu si na tebe muset dávat pozor, to je víc než jisté! „Ano, pánové, legie stojí peníze, dokonce hodně peněz. A všechny legie, které máme, jsou momentálně vázané na

pomezí, kde brání naše hranice před myriádami lidí, kteří by se strašně rádi dostali přes ně. Naši vojenští poradci mají nicméně jasno, že k potlačení několika tisícovek desperátů, kteří velmi dobře vědí, co je čeká v případě, že budou dopadeni, potřebujeme sílu celé legie. A tu tedy musíme postavit.“

„Kolik?“

Komoří se zešíroka usmál.

„Ty jdeš opravdu rovnou k věci, že? Taková přímočarost.“ Podíval se na svého tajemníka, který si ihned zapsal na tabulku rozkaz, který si z očí do očí vyměnili. „A kolik? Hodně, senátore. Spoustu zlata. Začít můžeme tím, že všech pět tisíc mužů bude muset dostávat žold odpovídající třem stům denariů za každý rok služby: to máme dvanáct zlatých aureů na každého a rok. To bude suma nutná k uhašení požáru. A připočti si ještě osm aureů pro každého na stravu a ošacení na rok. Nemluvě o ceně výzbroje a výstroje. A také pochopitelně potřebujeme cvočky.“

„Cvočky?“

Cleander se obrátil k jednomu z vojensky méně zkušených kněží, a významně se podíval na jeho draze vyhlížející kožené boty.

„Přesně tak, cvočky. Protože na rozdíl od tebe i mne, vojáci impéria vlastní pouze jediný pár bot, a ty si tedy musíš chránit proti útrapám každodenních pochodů. Pochodující legionáři spotřebují naprosto nepředstavitelné množství cvočků. Alespoň to mi bylo řečeno. Podle všeho si tím chrání drahocenné kožené podrážky, aby se jim neopotřebovaly a neztenčily tak, že je nebudou moci dále používat. Jenže i cvočky se rychle opotřebují a je nutné je pravidelně měnit. Někdy prý, pokud se jim voják řádně nevěnuje, samy vypadnou. To ale znamená, že impérium musí legii na válečném tažení dodat statisíce těchhle věcíček. A tohle je jen jeden z bezpočtu detailů, které musím denně řešit a s nimiž se musí císařská pokladnice vyrovnat. Dozvěděl jsem se, že i když vybereme dvacet aureů na hlavu, příliš z toho nezbude.“

„A předpokládám, že budeš vyžadovat dalších pět na pokrytí nečekaných výdajů expedice?“

Kousavý tón patricijova hlasu by každého jiného přiměl zvednout obočí nad zřejmým nedostatkem pudu sebezáchovy starého senátora, ale dlouhé

roky služby v císařském paláci Cleandra naučily, aby na sobě nedával své emoce nikdy znát.

„S tak přesným odhadem mohu opravdu jen velmi těžko polemizovat, senátore! Když ale započítáme ještě jízdu a náklady na její vybavení, výstroj a stravu, troufám si říct, že ani tvůj navrhovaný příspěvek nemusí nakonec stačit.“

Senátor pokrčil rameny.

„Myslím, že jsem pochopil, kam zhruba směřuješ. Dvacet pět zlatých aureů na muže, plus mínus pět tisíc mužů, to znamená, že po nás chceš sto dvacet pět tisíc ve zlatě. Tři miliony denariů.“

„Přesněji tři miliony a sto dvacet pět tisíc, ale řekněme čtyři miliony, abychom měli nějakou rezervu.“

„A abys mohl zaokrouhlit naše *dobrovolné příspěvky* na rovných pět set tisíc ve zlatě na osobu?“

Komoří spokojeně přikývl.

„Přesně tak. A dovol, abych ti poděkoval za tvou bleskurychlou nabídku, která nám umožní, abychom požadovanou jednotku poslali co nejrychleji do pole. Můj tajemník vám vysvětlí, jak své donace převedete do císařské pokladnice. Pošleme vám pretoriány, kteří dohlédnou, aby při převozu peněz nedošlo k žádným nepředvídaným událostem.“ Napráhl ruku k císaři a ukázal mu ven do slunce. „Tvé povinnosti volají, Caesare.“

Commodus vyšel z chrámu a pozdravil davy vyčkávající poslušně za několika řadami pretoriánů, kteří zde byli rozmístěni, aby císaře při návštěvě chrámu nikdo nerušil ani neohrožoval.

„Čtyři *miliony* denariů? Opravdu to stojí tolik, postavit do pole jednu legii?“

Komoří se chápavě usmál a kývl na prefekta pretoriánů, aby povolal císařská nosítka.

„Mojí experti mě ujistili, že by to mohlo být o hodně méně, imperátore, ale já odjakživa zastávám názor, že prozíravý státní úředník se nikdy nedostane do neřešitelné situace. A kromě toho si vzpomínám, že jsi mi vyprávěl, že by sis opravdu přál, aby letošní oslavy tvých narozenin výrazně překonaly ty loňské. A ty byly velkolepé. Pokud se máme na tento velký den připravit, jenom gladiátoři nás budou stát nesmírné sumy peněz.“